

Justis og beredskapsdepartementet
Deres referanse: 19/5915

Oslo, 04. mars 2019

HØRINGSSVAR – FORSLAG TIL ENDRINGER I UTLENDINGSLOVEN OG – FORSKRIFTEN OM OMSORGSANSVARET FOR ENSLIGE, MINDREÅRIGE ASYLSØKERE MELLOM 15 OG 18 ÅR I MOTTAK MV.

1. Om rettspolitisk forening

Rettspolitisk forening (Rpf) er en uavhengig forening bestående av jurister, studenter i juridiske fag og andre interesserte. Rettspolitisk forening arbeider blant annet for å forsvare rettsstatlige verdier og for å bedre den rettslige situasjonen for sosialt vanskeligstilte grupper.

2. Om omsorgstilbudet som foreslås lovfestet

Rettspolitisk forening er negativ til den foreslåtte lovfestingen. Foreninga understreker at enslige mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år er barn, og dermed skal ha rett til den samme omsorgen som andre barn uten foreldre tilbys. Dette innebærer at omsorgen bør overføres fra UDI til barnevernet. Foreninga er uenig i at det kan trekkes et skille mellom enslige mindreårige asylsøkere over og under 15 år. Regjeringens forslag innebærer en lovfesting av en praksis der enslige mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år får et dårligere omsorgstilbud enn andre barn.

Rettspolitisk forening viser til at omsorgssituasjonen for enslige mindreårige asylsøkere har vært kritisert over flere år. Sitasjonen er kritisert av FNs barnekomité, FNs menneskerettighetskomité og FNs torturkomité, i tillegg til en rekke interesseorganisasjoner og faglige instanser. Rettspolitisk forening er skuffet over at regjeringen ikke tar til seg denne kritikken, men heller foreslår å lovfeste den kritiserte praksisen.

3. Kravet til forsvarlig behandling

Rettspolitisk forening etterspør en nærmere redegjørelse for hva som ligger i kravet til forsvarlig behandling. Foreninga ser ikke at høringsnotatet gjør rede for hva dette innebærer.

Dersom kravet til forsvarlig behandling skal lovfestes, ser ikke Rettspolitisk forening noen grunn til at kravet ikke kan inntas i lovteksten i utlendingsloven § 95, fremfor i forskriften som foreslått. I lovs form vil regelen stå tryggere i møte med tidens tann, og vil i enda større grad bli underlagt Stortingets oppmerksomhet. Ønsket om regulering av omsorgsansvaret kommer nettopp fra Stortinget, og det er all grunn til å tro at de folkevalgte ønsker å følge behandlingen av enslige, mindreårige asylsøkere tett. En lovbestemmelse vil også gi et signal om at myndighetene tar behandlingen av enslige, mindreårige asylsøkere på høyeste alvor.

3. Rett til utdanning

Høringsnotatet sier svært lite om enslige, mindreårige asylsøkeres rett til utdanning. I redegjørelsen av gjeldende rett bemerker departementet at norske myndigheter må følge Barnekonvensjonen, at konvensjonen gjelder som norsk lov, at den har forrang dersom det skulle oppstå kollisjon, og at den også gjelder for behandlingen av enslige, mindreårige asylsøkere. Barnekonvensjonen artikkel 28 bestemmer også at alle barn har rett til skole og utdanning.

Rettspolitisk forening er av den oppfatning av at et daglig utdanningstilbud er avgjørende for barns helse og utvikling. For at en enslig, mindreårig asylsøker skal behandles forsvarlig av norske myndigheter, mener Rettspolitisk forening det derfor er nødvendig at barnet gis tilbud om utdanning på samme måte som norske barn.

Foreninga savner en nærmere drøftelse av enslige, mindreårige asylsøkeres rett til utdanning, og hvordan fravær av utdanningstilbud kan bidra til at barn ikke behandles forsvarlig av norske myndigheter. Foreninga etterspør derfor en nærmere vurdering av om det også er behov for en lovregulering av enslige, mindreårige asylsøkeres krav på utdanning, når Stortinget skal ta standpunkt til lovfesting av omsorgsansvaret for slike personer.

Spørsmål kan rettes til styret2@rpf.no.

Med vennlig hilsen
Tonje Lilaas Larsen
Styreleder Rettspolitisk forening